

Svar på motion – Våga tänka utanför ramarna för att skapa nya jobb och för att trygga den framtida kompetensförsörjningen

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige från Kristdemokraterna föreslås att kommunstyrelsen får i uppgift att presentera förslag till åtgärder enligt motionens intention. Vilket kan sammanfattas som åtgärder behöver vidtas för att utrikesfödda arbetssökande behöver rustas och matchas för att vara en tillgång på arbetsmarknaden. Inom ansvaret för kommunens arbetsmarknads- och integrationsenhet pågår idag åtgärder för att skapa förutsättningar för berörda att komma ut i arbetslivet. Utifrån pågående arbete och åtgärder anses motionen besvarad och därmed föreslås avslag till yrkandet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Ärendet

Motionen tar upp en viktig fråga som är av betydelse ur flera aspekter dels att trygga nuvarande och framtida kompetensförsörjning, dels att minska arbetslöshet och försörjningsstöd och slutligen bidra till en god integration.

Målet för den nationella arbetsmarknadspolitiken är att insatser ska bidra till en välfungerande arbetsmarknad och styra mot EU:s lägsta arbetslöshet. I det förlängda uppdraget och för att hantera arbetslösheten på lokal nivå innebär det att Arbetsförmedlingen har ansvaret för att matcha arbetssökande kommuninnevånare till ett arbete eller att rusta dem för att kunna vara attraktiva på arbetsmarknaden. För en välfungerande arbetsmarknad med en hög sysselsättningsgrad behövs en effektiv kompetensförsörjning för att bibehålla kontinuerlig ekonomisk tillväxt.

Det har visat sig vara ett större gap, för "nysvenskar" än väntat, mellan behovet av erbjuden kompetens och utbildad arbetskraft på en glödhet arbetsmarknad. Flertalet har låg utbildningsbakgrund det vill säga att den inte motsvarar svensk gymnasieutbildning och flertalet har inte en yrkesbakgrund som matchar behovet på svensk arbetsmarknad.

Kristdemokraternas motion riktar sitt anförande och vill ha förslag på åtgärder till en av de arbetssökande målgrupperna; utrikesfödda som behöver rustas för att kunna konkurrera om en plats på arbetsmarknaden. För att få rätt perspektiv bör svaret och åtgärderna sättas i relation till den nationella arbetsmarknadspolitiken.

Arbetsförmedlingen har sedan 2010 haft samordningsansvaret för flyktingars etablering, vilket tidigare var ålagt kommunerna. Idag är kommunerna leverantörer av språkundervisning, bosättning, mottagning, utbildning i svenska för invandrare (SFI) och samhällsorientering. Det är en del av uppdraget som kommunen är ålagd utifrån lagen. Det finns ytterligare stora behov av socialt stöd, rådgivning, rehabilitering och arbetsprövningar via kommunens arbetsmarknads- och integrationsenhet för att utveckla anställningsbarhet. Sedan ett par år tillbaka har den operativa

delen succesivt flyttats till kompletterande aktörer till Arbetsförmedlingen och mer ansvar har lagts på kommunerna.

Hallsbergs kommun som organisation arbetar med kompetensförsörjning varje dag genom uppdragen som anvisas av myndighet till arbetsmarknads- och integrationsenheten (AMI). Det handlar om att hitta rätt medarbetare, utveckla dem och behålla dem på arbetsplatsen. Regeringen har ändrat i etableringsuppdraget för nysvenskar och från den 1 januari 2018 ingår man som nyanländ i Etableringsprogrammet. Det innebär att från statens sida harmoniserar detta program med övriga arbetsmarknadspolitiska program. Det som tidigare betraktats som en rättighetslagstiftning har ersatts med större krav på prestation. En del i detta är den så kallade utbildningsplikten. Den innebär att nysvenskar som är i behov av utbildning ska utbilda sig annars kan ersättningen dras in. Tröskeln är fortfarande hög, trots att arbetsmarknadspolitiken omformulerar programinsatser. Ska kommunen sänka tröskeln för att införa "enkla jobb"? Det finns inga enkla jobb, däremot enklare vägar till jobb. Nysvenskar är den arbetskraftsreserv som nu finns att tillgå till de områden som idag och i framtiden visar avsaknad av kompetens. Uppdraget på lokal nivå är inte att "skapa nya jobb" som motionen beskriver, utan faktiskt att matcha mot de jobb som faktiskt finns på arbetsmarknaden. Det innebär att kommunen som organisation kan ha två perspektiv i uppdraget, dels att hitta vägar för att säkra kompetensförsörjning i kommun som organisation och dels öka tillväxten hos näringslivet genom att rusta kommunmedborgare för att kunna matchas mot arbete – allt för att säkra välfärden.

Ett exempel på det strategiska arbete som pågår idag är att säkra en del av kompetensförsörjningen inom vård- och omsorg.

AMI började 2016 med serviceassistenter inom vård- och omsorg, vilket ledde till att deltagarna efter avslutad insats hade arbete inom vården eller gått vidare till undersköterskeutbildning. I nuläget har kommunen genom arbetsmarknads- och integrationsenheten ett hemtjänstprojekt där önskemålet att satsa på "nysvenskar" har kommit från medarbetarna själva. Deltagarna erhåller därigenom en möjlighet att auskultera i verksamheten. Alla handledare inom hemtjänsten har genomgått handledarutbildning. Alla deltagare studerar också på Allévux, vuxenutbildning, på deltid. Flera deltagare blev inför sommaren 2018 erbjudna sommarvikariat. Flera deltagare har också, genom AMI, erbjudits yrkessvenska för att kunna möta en framtid inom vården.

På uppdrag av AMI kommer Allévux till hösten 2019 att erbjuda utbildning inom vård- och omsorg. Ambitionen ska vara adekvat vuxenutbildning som innebär ytterligare studiemöjligheter ex. vårdbiträdesutbildning där det idag finns en avsiktsförklaring mellan Svenska Kommunalarbetarförbundet och Sveriges kommuner och Landsting.

Enligt lokal handlingsplan TLO-KL (tidig lokal omställning) har bidrag från omställningsfonden finansierat är en språkutbildning via Folkuniversitetet inom vård och omsorg och inom kost och städ vilket ytterligare bidrar till ökad kompetens och ökar förutsättningarna på arbetsmarknaden.

Kommunstyrelseförvaltningen

Lena Fagerlund
Kommundirektör

Bilagor

Motion – Våga tänka utanför ramarna för att skapa nya jobb för att trygga den framtida kompetensförsörjningen